

NEUVOSTOTASAVALTOJEN YHDISTÄMISESTÄ

*Alustus Neuvostojen X Yleisvenäläisessä
edustajakokouksessa ⁴⁶
joulukuun 26 pnä 1922*

Toverit! Muutama päivä sitten, ennen tämän edustajakokouksen avaamista, Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean Puhemiehistö sai useita Taka-Kaukaasian tasavaltain, Ukrainan ja Bielo-Venäjän Neuvostojen edustajakokousten päätöksiä siitä, että on toivottavaa ja välttämätöntä näiden tasavaltajien yhdistäminen yhdeksi liittovaltioksi. Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean Puhemiehistö on käsitellyt tätä kysymystä ja katsoo yhdistymisen ajankohtaiseksi. Tämän päätöksen johdosta on tämän edustajakokouksen päiväjärjestyksessä kysymys tasavaltajien yhdistämisestä.

Sosialististen neuvostotasavaltajien yhdistämiskamppailu alkoi jo kolme neljä kuukautta sitten. Aloitteen tekivät Azerbaidzhanin, Armenian ja Gruusian tasavallat, sitten niihin yhtyivät Ukrainan ja Bielo-Venäjän tasavallat. Kamppailun ydinajatus on siinä, että vanhat sopimussuhteet — konventionisuhteet Venäjän Sosialistisen Federatiivisen Neuvostotasavaltajien ja muiden neuvostotasavaltajien välillä — on käytetty loppuun, ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi.

Kamppailun ydinajatus on siinä, että vanhoista sopimussuhteista on ehdottomasti siirryttävä kiinteämpiin liittosuhteisiin, jotka edellyttävät yhtenäisen liittovaltion luomista asianomaisine täytäntöönpanoja ja lainsäädäntöluontoisine liittoelimineen, joita ovat Liiton Toimeenpaneva Keskuskomitea ja Kansankomissaarien Neuvosto. Lyhyesti sanoen: se, mistä aikaisemmin päätettiin aika ajoin, sopimussuhteiden puitteissa, esitetään nyt kamppailun kulussa muodostettavaksi joksikin vakinaiseksi.

Mitkä ovat ne syyt, jotka sysäävät tasavaltoja yhdistymisen raiteille? Mistä seikoista johtuu yhdistymisen välttämättömyys?

On olemassa kolme ryhmää seikkoja, joista johtuu neuvostotasavaltojen yhdeksi liittovaltioksi yhdistymisen välttämättömyys.

Seikkojen ensimmäisen ryhmän muodostavat meidän sisäistä taloudellista tilaamme koskevat tosiasiat.

Ensinnäkin, niiden taloudellisten voimavarojemme niukkuus, jotka ovat jääneet tasavaltain käytettäväiksi seitsenvuotisen sodan jälkeen, niukkuus, joka pakottaa meidät yhdistämään nämä vähäiset varat käyttääksemme niitä järkipäisemmin ja kehittääksemme talouden perusalvoja, jotka muodostavat Neuvostovaltan selkärangan kaikissa tasavalloissa.

Toiseksi, historiallisesti muodostunut luonnollinen työnjako, taloudellinen työnjako federatiomme erilaisten alueiden ja tasavaltain kesken. Esimerkiksi pohjola varustaa etelän ja idän kutomatuotteilla; etelä ja itä varustavat pohjolaa puuvillalla, polttoaineella j.n.e. Ja juuri tätä työnjakoa, joka on muodostunut eri alueiden välillä, ei voida poistaa yhdellä kynänpiir-

rolla: federatiomme koko taloudellinen kehitys on luonut sen historiallisesti. Ja tämä työnjako, joka tekee eri alueiden täydellisen kehittymisen mahdolliseksi tasavaltain ollessa erillään toisistaan, pakottaa tasavaltoja yhdistymään yhtenäiseksi taloudelliseksi kokonaisuudeksi.

Kolmanneksi, tärkeimpäin liikennevälineiden yhtenäisyys koko federatiossa, jotka muodostavat kaiken mahdollisen yhdistymisen hermoston ja pohjan. On itsestään selvää, ettei voida sallia liikennevälineiden erillistä olemista yksityisten tasavaltain määräysvallassa ja niiden etujen puitteissa, sillä se muuttaa talouselämän päähermon — kulkulaitoksen — suunnitelmattomasti käytettyjen yksityisosasten röykkiöksi. Myös tämä seikka kannustaa tasavaltoja yhdistymään yhdeksi valtioksi.

Vihdoin, finanssivarojemme niukkuus. Toverit, on sanottava suoraan, että finansseillamme on nyt, Neuvostovallan kuudentena vuotena, paljon pienemmät mahdollisuudet kehittyä suuressa mitassa kuin esimerkiksi vanhan järjestelmän aikana, jolla oli viinaa, jota meillä ei tule olemaan ja josta saatiin viisisataa miljoonaa ruplaa vuodessa, jolla oli taattuna moniin satoihin miljooniin nousevia ulkomaisia lainoja, joita meillä ei myöskään ole. Kaikki tämä osoittaa, että kun finanssikehityksellämme on näin niukat mahdollisuudet, me emme voi ratkaista tasavaltaimme finanssitalouden perus- ja nykytehtäviä ilman voimain yhteenliittämistä, ilman erillisten tasavaltain finanssivoimain yhdistämistä yhdeksi kokonaisuudeksi.

Siinä ensimmäinen ryhmä seikkoja, jotka sysäävät tasavaltojamme yhdistymisen raiteille.

Tasavaltojen yhdistämistä vaativien seikkojen toisen ryhmän muodostavat tosiasiat, jotka liittyvät ulkoiseen asemaamme. Tarkoitan sotilaallista asemaamme. Tarkoitan suhteitamme ulkomaiseen pääomaan Ulkomaankaupan kansankomissariaatin kautta. Tarkoitan vihdoin diplomaattisia suhteitamme porvarillisiin valtioihin. On muistettava, toverit, että vaikka tasavaltamme ovatkin päässeet onnellisesti kansalaisodan tilasta, ei hyökkäyksen vaara ulkoapäin ole läheskään mahdoton. Tämä vaara vaatii, että sotilaallinen rintamamme olisi ehdottomasti yhtenäinen, että armeijamme olisi ehdottomasti yhtenäinen, varsinkin nyt, kun olemme astuneet ei suinkaan moraalisen aseistariisumisen, vaan aseistuksen todellisen aineellisen supistamisen polulle. Nyt, kun olemme supistaneet sotajoukkomme 600 tuhanteen mieheen, varsinkin nyt on välttämätöntä, että meillä olisi yhtenäinen ja jakamaton sotilaallinen rintama, joka pystyy takaamaan tasavallan ulkoisen turvallisuuden.

Paitsi sotilaallisuusluontoista vaaraa on olemassa vielä federatiomme taloudellisen eristämisen vaara. Te tiedätte, että Genuan ja Haagin jälkeen ja Urquhartin⁴⁷ jälkeen, vaikkei tasavaltamme taloudellinen boikotti onnistunutkaan, ei kuitenkaan ole havaittavissa suurtakaan pääomanvirtausta taloutemme tarpeisiin. On olemassa tasavaltojemme taloudellisen eristämisen vaara. Tämä uusi interventiomuoto, joka on yhtä vaarallinen kuin sotilaallinenkin interventio, voidaan poistaa vain luomalla neuvostotasavaltojemme yhtenäinen talousrintama meitä ympäröiviä kapitalistisia valtioita vastaan.

Ja lopuksi diplomaattinen asemamme. Te olette nähneet, kuinka äskettäin, Lausannen konferenssin¹⁸ avaamisen edellä, Ententen valtiot yrittivät kaikin keinoin eristää meidän federatiomme. Diplomaattisesti se ei niille onnistunut. Järjestetty diplomaattinen boikotti, joka oli suunnattu federatiotamme vastaan, murrettiin. Ententen oli pakko ottaa lukuun meidän federatiomme ja jonkun verran vetäytyä takaisin, perääntyä. Ei ole syytä odottaa, etteivät nämä ja muut samantapaiset federatiomme diplomaattisen eristämisen tapaukset toistuisi. Tästä johtuu, että yhdistetty rintama on välttämätön jo diplomatiankin alalla.

Tällainen on niiden seikkojen toinen ryhmä, jotka sysäävät sosialistisia neuvostotasavaltoja yhdistymisen raiteille.

Sekä ensimmäisen että toisen ryhmän seikat ovat vaikuttaneet ja tuntuneet aikaisemminkin, koko Neuvostovallan olemassaoloajan. Sekä taloudelliset tarpeemme, joista juuri puhuin, että sotilaalliset ja diplomaattiset tarpeemme ulkopoliittikan alalla ovat kieltämättä vaikuttaneet aikaisemminkin. Nämä seikat ovat käyneet poikkeuksellisen tuntuviksi kuitenkin vasta nyt, kansalaissodan päätyttyä, jolloin tasavallat ovat ensi kerran saaneet mahdollisuuden ryhtyä taloudelliseen rakennustyöhön, jolloin ne ovat ensi kerran havainneet talousvarojensa koko niukkuuden ja yhdistymisen koko välttämättömyyden sekä sisäisellä, taloudellisella alalla että ulkoisella alalla. Tämän vuoksi on nyt, Neuvostovallan kuudentena olemassaolovuotena, noussut päiväjärjestykseen kysymys riippumattomien sosialististen neuvostotasavaltojen yhdistämisestä.

Vihdoin, kolmas ryhmä tosiasioita, jotka niinkään vaativat yhdistymistä ja ovat yhteydessä Neuvostovallan rakenteen, Neuvostovallan luokkaluonteeseen kanssa. Neuvostovalta on rakennettu niin, että se, ollen sisäiseltä olemukseltaan internationaalinen, kaikki tavoin edistää joukkojen keskuudessa yhteenliittymisen aatetta ja itse sysää niitä yhteenliittymisen raiteille. Kun pääoma, yksityisomistus ja riisto eristävät ihmisiä toisistaan jakaen heitä toisilleen vihamielisiin leireihin, josta voivat olla esimerkkeinä Iso-Britannia, Ranska ja vieläpä sellaisetkin pienet monikansalliset valtiot kuin Puola ja Jugoslavia näiden valtioiden perustoja jäytävine sovittamattomine sisäisine kansallisuusristiriitoineen; kun siellä, Länessä, missä vallitsee kapitalistinen demokratia ja valtiot pohjautuvat yksityisomistukseen, itse valtion perusta luo taipumuksen kansallisuuksien väliseen eripuraisuuteen, selkkauksiin ja taisteluun, niin täällä, Neuvostojen maailmassa, missä valta ei ole rakennettu pääoman, vaan työn pohjalle, missä valta ei ole rakennettu yksityisomistuksen, vaan kollektiivisen omistuksen pohjalle, missä valta ei ole rakennettu ihmisen toista ihmistä kohtaan harjoittaman riiston pohjalle, vaan taistelulle tätä riistoa vastaan, täällä sitävastoin itse vallan luonne luo taipumuksen siihen, että työtätekevät joukot luonnostaan pyrkivät yhdistymään yhdeksi sosialistiseksi perheeksi.

Eikö olekin kuvaavaa, että siellä, Länessä, porvarillisen demokratian maailmassa, tapahtuu monikansallisten valtioiden vähitellen luhistuminen ja hajoaminen perusosiinsa (esimerkiksi Iso-Britannia, jonka suhteen on valkea sana, miten se järjestää asiat

Intian, Egyptin ja Irlannin kanssa, tai sellainen kuin Puola, jonka suhteen myöskin on vaikea sanoa, miten se järjestää asiat bielovenäläistensä ja ukrainalaistensa kanssa), mutta täällä, meidän federatiossamme, joka yhdistää vähintään 30 kansallisuutta, täällä sitävastoin tapahtuu riippumattomien tasavaltojen välisten valtiolisten yhdyssiteiden lujittumisprosessi, joka johtaa riippumattomien kansallisuuksien yhä kiinteämpään liittymiseen yhdeksi riippumattomaksi valtioksi! Siinä näette kaksi valtioliiton tyyppiä, joista ensinmainittu, kapitalistinen tyyppi, johtaa valtion hajoamiseen, mutta toinen, neuvostotyyppi, sitävastoin johtaa aikaisemmin riippumattomien kansallisuuksien vähittellen tapahtuvaan, mutta lujaan yhdistymiseen yhdeksi riippumattomaksi valtioksi.

Sellainen on kolmas ryhmä tosiasioita, jotka sysäävät eri tasavaltoja yhtymisen raiteille.

Minkälaisen tulee olla tasavaltojen yhdistymisen muodon? Yhdistymisen perusteet on hahmoiteltu niissä päätöslauselmissa, joita Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean Puhemiehistö on saanut Ukrainan, Bielo-Venäjän ja Taka-Kaukaasian neuvostotasavalloilta.

Yhdistetään neljä tasavaltaa: VSFNT ehjänä federatiivisena muodostelmana, Taka-Kaukaasian tasavalta myöskin ehjänä federatiivisena muodostelmana, Ukraina ja Bielo-Venäjä. Kaksi riippumatonta neuvostotasavaltaa, Horezm ja Bukhara, jotka eivät ole sosialistisia tasavaltoja, vaan kansan neuvostotasavaltoja, jäävät toistaiseksi tämän yhtymän puitteiden ulkopuolelle vain siksi ja yksinomaan siksi, että nämä tasavallat eivät vielä ole sosialistisia. Olen varma,

toverit, ja luulen teidänkin olevan varmoja siitä, että nämä tasavallat, sitä mukaa kuin ne sisäisesti kehittyvät sosialismin suuntaan, tulevat myöskin liittymään nyt perustettavaan liittovaltioon.

Saattaa tuntua siltä, että olisi tarkoituksenmukaisempaa, jos VSFNT liittyisi Tasavaltojen Liittoon ei ehjänä federatiivisena muodostelmana, vaan erillisenä VSFNT:aan kuuluvina tasavaltoina, ilmeisestikin hajoittamalla VSFNT sitä ennen perusosiinsa. Olen sitä mieltä, että tämä tie ei ole järkipерäinen eikä tarkoituksenmukainen, ja itse kamppailun kulku sulkee sen pois. Ensinnäkin se johtaisi siihen, että tasavaltojen yhdistymiseen johtavan prosessin rinnalla meillä tapahtuisi jo olemassaolevien federatiivisten muodostelmien hajaantumisen prosessi,— prosessi, joka kääntäisi ylösalaisin tasavaltain jo alkaneen valtakumouksellisen yhdistymisen prosessin. Toiseksi, tällaista väärää tietä seuratussamme me joutuisimme sellaiseen asiaintilaan, että kahdeksan autonomisen tasavallan lisäksi meidän täytyisi valita VSFNT:ssa vielä erikoinen Venäjän Yleisvenäläinen Toimeenpaneva keskuskomitea ja Venäjän Kansankomissaarien Neuvosto, mikä johtaisi suureen ja nykyään aivan tarpeettomaan ja vahingolliseen järjestölliseen uudelleenravisteleamiseen ja jota ei sisäinen eikä ulkoinen tilanne missään määrin vaadi. Tämän vuoksi olen sitä mieltä, että liittoon yhtyvinä yksikköinä tulee olla neljä tasavaltaa: VSFNT, Taka-Kaukaasian federatio, Ukraina ja Bielo-Venäjä.

Yhdistymissopimusta laadittaessa on asetettava perustaksi seuraava: ulkomaankaupan, sota- ja meriasiaain, ulkoasiaain, liikenneasiaain sekä posti- ja lennä-

tinasiain kansankomissariaatit perustetaan vain Liiton Kansankomissaarien Neuvostoon. Finanssi-, talous-, elintarvike- ja työasiain sekä inspektion kansankomissariaatit jäävät sopimuksetehneiden tasavaltain kokoonpanoon, mutta niin, että ne voisivat toimia liittokeskuksessa olevien vastaavien komissariaattien toimintaohjeiden mukaan. Tämä on välttämätöntä sen vuoksi, että tasavaltain työtätekevien joukkojen voimat elintarvikealalla, Korkeimman Kansantalouselneuvoston, finanssi- ja työasiain kansankomissariaattien alalla yhdistettäisiin liittokeskuksen johdon alaisiksi. Lopuksi muut komissariaatit: sisä-, oikeus-, valistus-, maanviljelysasiain y.m.— niitä on kaikkiaan kuusi,— jotka ovat välittömässä kosketuksessa tasavaltoihin kuuluvien kansojen elinolojen, tapojen, maanjärjestyksen erikoismuotojen, oikeudenkäyntijärjestyksen erikoismuotojen, kielen ja kulttuurin kanssa, on jätettävä itsenäisiksi, sopimukseen yhtyvien tasavaltain Toimeenpanevain Keskuskomiteain ja Kansankomissaarien Neuvostojen johtamiksi kansankomissariaateiksi. Tämä on välttämätöntä realisena ehtona, joka takaa neuvostotasavaltoihin kuuluvien kansojen vapaan kansallisen kehityksen.

Sellaisia ovat ne perusteet, jotka mielestäni on asetettava sen sopimuksen pohjaksi, joka näinä päivinä tullaan solmimaan tasavaltojemme kesken.

Tätä vastaavasti esitän päätöslauselmaluonnoksen, jonka Yleisvenäläisen Toimeenpanevain Keskuskomitean Puhemiehistö on hyväksynyt:

1. Tunnustaa ajankohtaiseksi Venäjän Sosialistisen Federatiivisen Neuvostotasavallan, Ukrainan Sosialistisen Neuvostotasavallan, Taka-Kaukaasian Sosialistisen Federatiivisen Neuvosto-

tasavallan ja Bielo-Venäjän Sosialistisen Neuvostotasavallan yhtymisen Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liitoksi.

2. Ottaa yhtymisen pohjaksi vapaaehtoisuuden ja tasavaltojen tasa-arvoisuuden periaatteen ja säilyttää kullekin niistä oikeuden vapaaseen eroamiseen Tasavaltojen Liitosta.

3. Antaa VSFNT:n valtuuskunnan tehtäväksi laatia yhdessä Ukrainan, Taka-Kaukaasian tasavallan ja Bielo-Venäjän valtuuskuntien kanssa julistusluonnoksen Tasavaltojen Liiton muodostamisesta ja esittää siinä ne seikat, jotka tekevät välttämättömäksi tasavaltojen yhtymisen yhdeksi liittovaltioksi.

4. Antaa valtuuskunnan tehtäväksi määrittellä VSFNT:n Tasavaltojen Liittoon liittymisen ehdot ja velvoittaa sitä puolustamaan liittosopimusta käsiteltäessä seuraavia perusteita:

a) asianvaatimien yleisliittolaisten lainsäädäntö- ja toimeenpanoelinten muodostaminen;

b) sota- ja meriasiaain, liikenneasiaain, ulkoasiaain, ulkomaankaupan, posti- ja lennätinasiaain komissariaattien yhdistäminen;

c) sopimukseen yhtyvien tasavaltain finanssi-, elintarvike-, kansantalous-, työasiaain ja työläis-talonpoikaisinspektion komissariaattien alistaminen Tasavaltojen Liiton vastaavien komissariaattien toimintaohjeiden alaisiksi;

d) sopimukseen yhtyvien tasavaltain kansojen kansallisen kehityksen etujen täydellinen turvaaminen.

5. Esittää sopimusluonnoksen Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean, sen puhemiehistön hyväksyttäväksi, ennen kuin se esitetään Tasavaltojen Liiton ensimmäiselle edustajakokoukselle.

6. Valtuuttaa valtuuskunnan solmimaan Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean hyväksymien yhdistymisehtojen pohjalla VSFNT:n sopimuksen Ukrainan, Taka-Kaukaasian ja Bielo-Venäjän sosialististen neuvostotasavaltojen kanssa Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton muodostamisesta.

7. Esittää sopimuksen Tasavaltojen Liiton I edustajakokouksen vahvistettavaksi.

Sellainen on päätöslauselmaluonnos, jonka esitän käsiteltäväksenne.

Toverit! Neuvostotasavaltojen perustamisajasta lähtien ovat maailman valtiot jakaantuneet kahteen leiriin: sosialismin leiriin ja kapitalismin leiriin. Kapitalismin leirissä on imperialistisia sotia, kansallinen eripuraisuus, sorto, siirtomaaorjuus ja chauvinismi. Neuvostojen leirissä, sosialismin leirissä, sitävastoin vallitsee kansojen keskinäinen luottamus, kansallinen tasa-arvo, rauhallinen yhteiselämä ja veljellinen yhteistyöskentely. Vuosikymmeniä on kapitalistinen demokratia yrittänyt ratkaista kansallisia ristiriitoja sovittelemalla kansallisuuksien vapaan kehityksen etuja yhteen riistojärjestelmän kanssa. Mutta tämä ei ole tähän mennessä onnistunut eikä tule onnistumaan. Päinvastoin, kansallisten ristiriitojen vyyhti sotkeentuu yhä enemmän uhaten kapitalismia kuolemalla. Vain täällä, Neuvostojen maailmassa, sosialismin leirissä, on onnistuttu hävittämään juurineen kansallisuussorto ja saamaan aikaan kansojen keskinäinen luottamus ja veljellinen yhteistyöskentely. Ja vasta sen jälkeen, kun Neuvostot tässä onnistuivat, meille kävi mahdolliseksi federatiomme rakentaminen ja sen suojaaminen niin sisäisten kuin ulkoistenkin vihollisten hyökkäyksiltä.

Viisi vuotta sitten Neuvostovallan onnistui laskea kansojen rauhallisen yhteiselämän ja veljellisen yhteistyöskentelyn perustat. Nyt, kun ratkaisemme täällä kysymystä yhdistymisen suotavuudesta ja välttämättömyydestä, meidän on vielä kruunattava tämä työ uudella rakennuksella,— uuden mahtavan työn liittovaltakunnan luomisella. Tasavaltojemme kansojen, jotka äskettäin kokoontuivat edustajakokouksiinsa ja päättivät yksimielisesti muodostaa Tasavaltojen

Liiton, ilmaisema tahto on epäilemättömänä osoitukseksi siitä, että yhdistymisasiä on oikealla tiellä, että se pohjautuu kansojen vapaaehtoisuuden ja tasa-arvon suureen periaatteeseen. Toivokaamme, toverit, että muodostamalla liittotasavaltamme me luomme varman suojamuurin kansainvälistä kapitalismia vastaan ja että uusi liittovaltio tulee olemaan uutena ratkaisevana askeleena koko maailman työtätekevien yhdistymiseen Maailman Sosialistiseksi Neuvostotasavallaksi. (Jatkuvia suosionosoituksia. Lauletaan „Internationale“).

„Pravda“ № 226.

joulukuun 28 pñä 1922